

STORTINGET

Representantforslag 164 S

(2018–2019)

fra stortingsrepresentantene **Freddy André Øvstegård, Marian Hussein og Solveig Skaugvoll Foss**

Dokument 8:164 S (2018–2019)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene **Freddy André Øvstegård, Marian Hussein og Solveig Skaugvoll Foss om en egen handlingsplan mot islamofobi og muslimfiendtlighet**

Til Stortinget

Bakgrunn

Forslagsstillerne ønsker et samfunn for de mange, hvor alle har like muligheter. Et samfunn hvor alle kan lykkes og trives uavhengig av hvem ens foreldrene er, hva man tror på, eller hvordan man ser ut. Rasisme og diskriminering, i alle dens former, er en trussel mot et slikt samfunn og må bekjempes. Rasisme og diskriminering skaper mistillit mellom mennesker og legitimerer skjevfordeling av makt og ressurser. Det skaper et skille mellom «oss» og «dem» hvor noen blir mer verdt.

Om problemet

Rapporten «Muslimfiendtlige holdninger i Norge – en kunnskaps gjennomgang» fra Minotenk i 2018 viser at det er alvorlige problemer med diskriminering av muslimer i Norge. 27,8 prosent av respondentene svarte at de føler motvilje mot muslimer, og en femtedel (19,6 prosent) ville mislikt å ha muslimer som naboer eller i vennekretsen. Omtrent halvparten (hele 48 prosent) mener at muslimer selv er skyld i økt hets, og én av ti mener trakassering og vold kan rettfærdiggjøres i lys av senere tids terrorangrep. HL-senterets rapport, samt den nye FAFO-rapporten om rasisme, bekrefter bildet. En omfattende EU-undersøkelse gjennomført i 27 medlemsland viser at én av tre muslimer har opplevd diskri-

minering i løpet av de siste tolv måneder, og tallene er høyere for yngre muslimer (16–24 år). Den samme undersøkelsen viser at hver tiende muslim har vært offer for hatkriminalitet i løpet av det siste året. Hatkriminalitet er økende, og en rapport fra Council on American-Islamic Relations (CAIR) viser 91 prosent økning første kvartal 2017 (sammenlignet med samme periode året før). En undersøkelse utført av TNS Gallup i 2016 viser at 36 prosent av muslimer synes det er blitt vanskeligere å være muslim i Norge i løpet av de ti siste årene. Man ser både diskriminering av muslimer i arbeidslivet og boligmarkedet, hets av muslimer i sosiale medier, antimuslimsk retorikk og alvorlige voldshandlinger mot muslimer bre om seg, inkludert terroren som senest rammet New Zealand.

Hets, hat eller frykt for muslimer er den bærende ideen i mye moderne rasisme, og slike islamofobiske holdninger påvirker offentligheten og skader arbeidet med å skape et godt forhold mellom nordmenn med ulike bakgrunn. Islamofobien er del av en internasjonal trend hvor krefter på ytre høyrefløy ser muslimer som den viktigste trusselen mot vestlig kultur og levemåte. De kraftige og økende rasistiske og islamofobiske strømningene i vestlige samfunn er med på å dehumanisere muslimer og etablere en gruppetenkning som i ytterste konsekvens får uttrykk som vold og terror.

Hvorfor en egen plan?

Et overordnet og generelt arbeid mot alle former for rasisme og diskriminering er viktig, men det er samtidig nødvendig med fenomenkunnskap om undergrupper av rasisme, som antisemittisme og muslimfiendtlighet. Dette peker fagmiljøene, Likestillings- og diskrimineringsombudet og sivilsamfunnsaktører på.

Det er noen særlig viktige grunner til at det trengs en egen handlingsplan mot islamofobi og muslimfiendtlighet. En rekke rapporter og undersøkelser har dokumentert en økning i muslimfiendtlige holdninger i Europa og i Norge. Det eksisterer mange egne konspirasjonsteorier om muslimer og islam. Man må identifisere og forstå mekanismene og fortellingene som ligger bak islamofobi og muslimfiendtlighet spesifikt, slik at motiltakene er best mulig tilpasset de problemene de er ment å løse. Det er nødvendig å ha et spesifikt politisk fokus på disse utfordringene.

Om forslaget

Forslagsstillerne vil ikke i dette forslaget omtale alle tiltak, aspekter og metoder som en handlingsplan bør inkludere. Å definere akkurat hvordan handlingsplanen skal utarbeides, må gjøres av regjeringen med underliggende etater i samarbeid med annen faglig ekspertise og aktører i sivilsamfunnet. Men forslagsstillerne ønsker å peke på noen suksesskriterier som er løftet frem av aktører som arbeider med feltet.

Det pekes særlig på at handlingsplanen mot antisemittisme bør være en modell og inspirasjon for en handlingsplan mot islamofobi og muslimfiendtlighet. Planen må inkludere prioriterte, konkrete, målbare og nye tiltak. Planen og dens virkemidler må følges opp med finansiering. Den bør inkludere tiltak som kan deles opp i tre kategorier: kartlegging, forebygging og adressering.

Kartlegging bør minst inkludere

- en regelmessig befolkningsundersøkelse for å undersøke problemet og gi oss muligheten til å sette inn mer målrettede tiltak
- en undersøkelse av om det er kompetanse, ressurser og gode nok rutiner i politiet til å registrere hatkriminalitet i alle politidistrikter
- mer forskning på islamofobi og muslimfiendtlighet

- Forebyggingen bør minst inkludere å
- utvikle læringsressurser til lærerutdanningene og lærere i skolen
 - finansiere initiativer som bidrar til økt kontakt mellom muslimer og ikke-muslimer i samfunnet
 - etablere pilotprosjekt sammen med muslimske trossamfunn hvor unge muslimer reiser til skoler for å fortelle om hvordan det er å være muslim i Norge
 - bidra til lokale handlingsplaner i kommunene fordi utfordringene vil være ulike fra kommune til kommune

Adresseringen bør minst inkludere

- å opprette et lavterskeltilbud for muslimer som opplever hat (f.eks. en telefontjeneste)
- å bidra til økt sikkerhet rundt moskeer i forbindelse med arrangementer med mange mennesker

Videre må regjeringen med underliggende etater sammen med fageksperter og aktører i sivilsamfunnet utarbeide en egnet plan.

Nå er tiden inne for at samfunnet anerkjenner norske muslimers alvorlige utfordringer og står opp for deres rett til frihet fra diskriminering og hat.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen i samarbeid med faglig ekspertise og sivilsamfunnsaktører utarbeide og komme tilbake til Stortinget med en sak om å innføre en egen handlingsplan for å kartlegge, forebygge og adressere islamofobi og muslimfiendtlige holdninger. Planen må inkludere prioriterte, konkrete, målbare og nye tiltak med midler til å finansiere arbeidet, inspirert av handlingsplanen mot antisemittisme.

7. juni 2019

Freddy André Øvstegård

Marian Hussein

Solveig Skaugvoll Foss